CAE II/A84.

Curs universitar

Dan Drosu Şaguna
Dan Şova

Drept financiar public

Editura All Beck

III 18613d1

Dan Drosu Şaguna
Dan Şova

Drept financiar public

238581
UNIVERSITATEA
„DUNĂREA DE JOS" GALAŢI
BIBLIOTECA 1

Editura All Beck
Bucureşti 2005

Cuprins

Capitolul I Introducere în dreptul financiar 1
Secţiunea 1. Definiţia dreptului financiar 1
Secţiunea 2. Locul şi importanţa dreptului financiar în cadrul dreptului public 1
Secţiunea 3. Relaţia dintre dreptul financiar şi dreptul fiscal 2
Secţiunea 4. Principiile dreptului financiar 2
Secţiunea 5. Izvoarele dreptului financiar 4
Secţiunea 6. Normele dreptului financiar 5
Secţiunea 7. Raporturile de drept financiar 6

Capitolul II Finanţele Publice şi Moneda 8
Secţiunea 1. Finanţele publice – categorie economico-juridică 8
§1. Noţiunea de finanţe publice 8
1.1. Teorii conturate în literatura de specialitate privind finanţele publice 9
1.2. Finanţele publice ca ştiinţă şi disciplină juridică 10
§2. Conţinutul economic, trăsăturile şi funcţiile finanţelor publice 11
2.1. Conţinutul economic al finanţelor publice 11
2.2. Trăsăturile finanţelor publice 13
2.3. Funcţiile finanţelor publice 13
§3. Structura finanţelor publice 14
Secţiunea 2. Repere istorice ale finanţelor publice româneşti 15
§1. Aspecte generale 15
1.1. Sursele de venituri ale statului 16
1.2. Organele fiscale şi administrarea veniturilor statului 16
1.3. Regulamentele Organice 18
§2. Finanţele publice de la Unirea Principatelor până la primul război mondial 18
2.1. Sistemul fiscal 18
2.2. Organizarea bugetară 18
2.3. Curtea de Conturi 18
§3. Finanţele publice între cele două războaie mondiale şi în epoca contemporană 19
3.1. Sistemul fiscal 19
3.2. Procedura bugetară 19
Secţiunea 3. Moneda şi instrumentele monetare 20
§1. Moneda şi funcţiile ei 20
1.1. Noţiune 20
1.2. Funcţiile monedei 20
1.3. Relaţia bani-monedă 22
§2. Principalele ipoteze asupra momentului apariţiei monedei 23
2.1. Ipoteza economică 23
2.2. Ipoteza apariţiei monedei ca etalon de valoare 23
2.3. Ipoteza religioasă 23

2.4. Ipoteza socială 25
2.5. Ipoteza patrimonială 26
§3. Geneza social-economică a monedei 27
§4. Categorii de monede existente în circulația monetară 31
4.1. Principalele categorii de monede 31
4.2. Monede internaționale – D.S.T. și E.C.U. 33
§5. Crearea sistemului bănesc al leului 36
5.1. Repere de istorie monetară anterioară apariției monedei naționale 36
5.2. Necesitatea social-economică și istorică a monedei naționale 40
5.3. Legea nr. 14/1867 41
5.4. Evoluția unității monetare a leului 42
§6. Noțiunea și formele circulației monetare 44
§7. Stabilitate și echilibru monetar 45
7.1. Puterea de cumpărare a banilor 45
7.2. Stabilitatea monetară 46
7.3. Devalorizarea monetară 47
§8. Inflația monetară 48
8.1. Noțiunea de inflație monetară 48
8.2. Formele de manifestare a inflației 49

Capitolul III. Organele statului cu atribuții și răspunderi în domeniul finanțelor publice 52

Capitolul IV. Conceptul de sistem bugetar 59
Secțiunea 1. Noțiuni introductive 59
Secțiunea 2. Apariția și dezvoltarea bugetului statului român 60
Secțiunea 3. Definiția și importanța sistemului bugetar 64
Secțiunea 4. Natura juridică a sistemului bugetar 66
Secțiunea 5. Conținutul sistemului bugetar 67
5.1. Veniturile publice 67
5.2. Cheltuielile publice 68
Secțiunea 6. Părțile sistemului bugetar 71

Capitolul V. Activitatea bugetară a statului român. Procedura bugetară 74
Secțiunea 1. Noțiunea de procedură bugetară 74
Secțiunea 2. Principiile procedurii bugetare 74
2.1. Universalitatea bugetară 75
2.2. Echilibrarea bugetului 75
2.3. Specializarea bugetară 75
2.4. Realitatea bugetară 76
2.5. Unitatea bugetară 77
2.6. Neafectarea veniturilor bugetare 77
2.7. Anualitatea bugetară 78
2.8. Unitatea monetară 78
2.9. Publicitatea bugetului 79
Secțiunea 3. Elaborarea proiectului sistemului bugetar 80
3.1. Elaborarea proiectului bugetului de stat 80
3.2. Elaborarea proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat 81

3.3. Elaborarea proiectelor bugetelor locale 82
Secțiunea 4. Aprobarea sistemului bugetar 88
4.1. Aprobarea bugetului de stat 88
4.2. Aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat 88
4.4. Aprobarea bugetelor locale 88
4.5. Cuprinsul legilor bugetare anuale 88
Secțiunea 5. Execuția bugetelor 89
5.1. Repartizarea pe trimestre a veniturilor și cheltuielilor 89
5.2. Execuția de casă bugetară 90
5.3. Procedura realizării veniturilor bugetare 91
5.4. Procedura efectuării cheltuielilor bugetare 93
Secțiunea 6. Modificarea destinației creditelor bugetare 96
6.1. Virările de credite bugetare 96
6.2. Transferarea creditelor bugetare 97
6.3. Suplimentarea creditelor bugetare 97
6.4. Anticiparea creditelor bugetare 98
6.5. Blocarea creditelor bugetare 98
6.6. Anularea creditelor bugetare 98
Secțiunea 7. Procedura încheierii execuției bugetare 99
Secțiunea 8. Controlul execuției bugetare 100

Capitolul VI. Veniturile publice 102
Secțiunea 1. Introducere 102
Secțiunea 2. Veniturile ordinare 102
2.1. Impozitele 102
2.2. Taxele 104
2.3. Principalele impozite datorate bugetului de stat 105
2.4. Principalele impozite și taxe datorate bugetelor locale 110
2.5. Contribuțiile sociale 116
2.6. Contribuțiile la fondurile speciale extrabugetare 119
2.7. Alte venituri ordinare ale sistemului bugetar 122
Secțiunea 3. Veniturile extraordinare 124
3.1. Împrumuturi acordate din disponibilitățile Trezoreriei Finanțelor Publice 124
3.2. Împrumuturi temporare 125
3.3. Datoria publică 126
3.4. Datoria publică guvernamentală 127
3.5. Datoria publica locală 180

Capitolul VII Sistemul cheltuielilor publice 197
Secțiunea 1. Noțiunea, rolul și clasificarea cheltuielilor publice 197
1.1. Noțiunea de cheltuieli publice 197
1.2. Rolul cheltuielilor publice 198
1.3. Clasificarea cheltuielilor publice 199
Secțiunea 2. Structura cheltuielilor publice 201
2.1. Cheltuieli publice în domeniul social 201
2.2. Cheltuieli pentru cercetare – dezvoltare 219
2.3. Cheltuieli militare 223
2.4. Cheltuielile bugetare pentru funcționarea aparatului de stat 226
2.5. Cheltuieli publice pentru acțiuni economice 227

Capitolul VIII Controlul financiar 246
Secțiunea 1. Noțiunea, rolul, funcțiile și obiectul controlului financiar 246
Secțiunea 2. Reglementarea și formele controlului financiar al execuției bugetare .. 248
Secțiunea 3. Controlul financiar preventiv 249
3.1. Controlul financiar preventiv propriu 252
3.2. Controlul financiar preventiv delegat 256
3.3. Raportul național anual privind controlul preventiv 261
Secțiunea 4. Controlul intern 262
Secțiunea 5. Auditul public intern 264
5.1. Definiție 264
5.2.Tipuri de audit 264
5.3. Sfera auditului public intern cuprinde: 264
5.4. Obiectivele auditului public intern sunt: 264
5.5. Organizarea auditului public intern în România 264
Secțiunea 6. Curtea de Conturi 272
6.1. Organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Considerații generale 272
6.2. Atribuțiile de control ale Curții de Conturi. Considerații generale 288
6.3. Atribuțiile jurisdicționale ale Curții de Conturi. Considerații generale 300
6.4. Căile ordinare și extraordinare de atac în sistemul procesului financiar 317
6.5. Executarea hotărârilor instanțelor Curții de Conturi 325
6.6. Atribuții de raportare și avizare ale Curții de Conturi 327

Capitolul IX Răspunderea juridică în domeniul financiar 331
Secțiunea 1. Răspunderea juridică - parte integrantă a răspunderii sociale 331
Secțiunea 2. Noțiunea răspunderii juridice 332
Secțiunea 3. Funcțiile răspunderii juridice 333
Secțiunea 4. Răspunderea penală 334
4.1.Infracțiuni în materia finanțelor publice 334
4.2. Infracțiuni în materie contabilă 335
4.3. Infracțiuni în materia asigurărilor sociale 336
Secțiunea 5. Răspunderea contravențională 337
5.1. Contravenții în materia finanțelor publice 337
5.2. Contravenții în materia raporturilor juridice de trezorerie 339
5.3. Contravenții în materie contabilă 340
5.4. Contravenții în materia asigurărilor sociale 340

Capitolul X Moneda unică europeană 344
Secțiunea 1. Etapele constituirii și funcționării Uniunii Europene 344
1.1. Scurt istoric al Uniunii Economice și Monetare 344
1.2. Uniunea Europeană – formă avansată de integrare economică europeană 350
Secțiunea 2. Premisele adoptării monedei unice europene în lumina Tratatului de la Maastricht 356
2.1. Geneza și elemente de bază ale Tratatului 356
2.2. Uniunea Economică și Monetară 360

2.3. Principalele elemente ale Uniunii Economice şi Monetare 361
Secţiunea 3. Euro – moneda unică europeană 370
3.1. Conceptul şi semnificaţia monedei euro 370
3.2. Principalele avantaje economice ale monedei unice europene 375
3.3. Costurile şi riscurile introducerii monedei unice 380
3.4. Sistemul European al Băncilor Centrale – (SEBG) baza politicii monetare a UE 385
Secţiunea 4. Efectele monedei unice europene asupra economiei mondiale 391
4.1. Factorii specifici care determină puterea economică şi politică a monedei unice, euro 391
4.2. Factorii specifici care determină stabilitatea monedei unice (euro) 396
4.3. Perspectivele Eurozonei într-o economie mondială 399

Index 403